

Zespół Szkół Ekonomicznych
im. Stefana Żeromskiego
w Legnicy

SZKOLNY PROGRAM

PROFILAKTYKI

Legnica, 12 grudnia 2008r.

UCHWAŁA NR 6/2008/2009

Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Ekonomicznych w Legnicy
z dnia 12 grudnia 2008r.

w sprawie : zatwierdzenia Szkolnego Programu Profilaktyki Zespołu Szkół Ekonomicznych w Legnicy

Na podstawie:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Dz. U. z 2004 Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie MEN i S z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458) z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka , o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa , o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 67, poz.756) z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie MEN i S z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11 ,poz. 114).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- Konwencja o Prawach Dziecka.
- Konwencja o Ochronie Praw Człowieka.
- Rozporządzenie MEN i S z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV.
- Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.
- Program Wychowawczy Szkoły.
- Plan Rozwoju Szkoły

Rada Pedagogiczna Zespołu Szkół Ekonomicznych w Legnicy postanawia:

§ 1 Zatwierdzić Szkolny Program Profilaktyki Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Stefana Żeromskiego w Legnicy.

§ 2 Traci moc uchwała Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Ekonomicznych z dnia 25 października 2006 r.

§ 3 Wykonanie uchwały powierza się dyrektorowi Zespołu Szkół Ekonomicznych w Legnicy.

§ 4 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Pedagogicznej
Zespołu Szkół Ekonomicznych w Legnicy

I. ISTOTA I ZASADY PROFILAKTYKI

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi trudnościami zdrowemu życiu, a także ograniczeniu i likwidowaniu czynników niekorzystnych dla życia i zdrowia jednostki.

Celem profilaktyki szkolnej jest ochrona ucznia przed różnorodnymi zakłóceniami jego rozwoju.

Z powyższej definicji wynika, że punktem wyjścia do planowania działań zapobiegawczych powinna być odpowiedź, na pytanie, czym uwarunkowane są zachowania problemowe młodych ludzi, a co stanowi zabezpieczenie przed nimi. Wyodrębnić należy w tym miejscu **czynniki ryzyka i czynniki chroniące**.

Czynniki ryzyka - cechy jednostki środowiska, które sprzyjają podejmowaniu zachowań ryzykownych.

- środowisko społeczne promujące pewne wzorce zachowań,
- normy społeczne (promujące, prowokujące pewne zachowania),
- modelowanie takich zachowań w domu i w szkole,
- konflikty i doświadczenia izolacji w dzieciństwie,
- grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania dysfunkcyjne,
- niski wynik osiągnięty w szkole i brak celów życiowych,
- łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych,
- wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych

Czynniki chroniące - cechy jednostki i środowiska zwiększające odporność uczniów na działanie czynników ryzyka.

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- regularne praktyki religijne,
- uwewnętrzniony szacunek do norm, wartości, autorytetów,
- stała opieka sprawowana przez kompetentną osobę dorosłą,

- zdolności umożliwiające dobre wyniki w nauce,
- umiejętność rozwiązywania problemów,
- wrażliwość społeczna,
- poczucie własnej skuteczności.

Wzajemny układ i siła oddziaływania czynników chroniących i czynników ryzyka może uchronić **zachowania ryzykowne**, czyli działania zwiększające prawdopodobieństw i pojawia się niekorzystnych konsekwencji psychologicznych, społecznych i zdrowotnych, które zaburzają prawidłowy rozwój jednostki.

Do najczęściej pojawiających się zachowań ryzykownych należą:

- palenie papierosów, używanie alkoholu,
- używanie innych środków psychoaktywnych,
- wczesna inicjacja seksualna,
- zachowania agresywne i przestępcze.

W zależności od adresata , do którego skierowane są działania profilaktyczne , rozróżniamy trzy poziomy profilaktyki:

profilaktyka pierwszorzędowa- skierowana do grupy niskiego ryzyka : polega na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom: jej celem jest opóźnienie wieku inicjacji lub zachęcanie do abstynencji.

profilaktyka drugorzędowa- skierowana do grupy podwyższonego ryzyka: polega na ograniczeniu podejmowania zachowań ryzykownych i zachęcanie do wycofania się z nich.

profilaktyka trzeciorzędowa- skierowana do grupy wysokiego ryzyka; jest interwencją w sytuacji pojawienia się uzależnienia. Podejmowane działania mają na celu ograniczenie negatywnych skutków uzależnienia tj. leczenie odwykowe, psychoterapia, rehabilitacja organizowane przez instytucja należące do innych resortów.

W ramach programu podjęte zostaną działania:

- **informacyjne**- mają dostarczyć adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwić racjonalny wybór;

- **edukacyjne** – mają pomagać w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych;
- **integracyjne**
- **alternatywna**- mają pomagać w rozwijaniu ważnych potrzeb oraz osiągnięciu satysfakcji życiowej przez stworzenie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportowych);
- **interwencyjne**- celem tych działań jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu swoich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych.

Celem interwencji profilaktycznej jest oddziaływanie zarówno na czynniki ryzyka, jak i na czynniki chroniące.

Warunkiem skutecznej profilaktyki jest skierowanie interwencji profilaktycznych na najwyższe czynniki ryzyka tkwiące zarówno w samej jednostce, jak i jej najbliższym środowisku.

Chociaż profilaktyka koncentruje się naprzeciw działaniu zła, a wychowanie polega na otwieraniu dziecka na dobro, mają one ten sam naczelny cel, jakim jest zapewnienie pełni rozwoju człowieka.

ZADANIA SZKOŁY :

- ✓ stworzenie przyjaznego klimatu,
- ✓ oddziaływanie na ucznia przez nauczyciela pełniącego funkcję modelową, dydaktyczną oraz wychowawczą,
- ✓ wypracowanie wspólnej polityki szkoły wobec zachowań ryzykownych,
- ✓ współpraca z rodzicami,
- ✓ pomoc uczniom mającym trudności w nauce,
- ✓ wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia,
- ✓ wczesne rozpoznawanie uczniów grup ryzyka i kierowanie ich do specjalistów w celu dokonania diagnozy,

- ✓ kierowanie uczniów zagrożonych – w porozumieniu z rodzicami – do instytucji udzielających specjalistycznej pomocy,
- ✓ szkolenie kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki zagrożeń umiejętności wychowawczych.

CELE GŁÓWNE PROFILAKTYKI SZKOLNEJ :

- ✓ Celem programu jest zapobieganie i przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (ryzykownym) występującym w większym lub mniejszym nasileniu wśród młodzieży naszej szkoły.
- ✓ Wykreowanie ucznia – wychowanka na człowieka wszechstronnie wyposażonego w kompetencje umożliwiające sprawne funkcjonowanie w życiu społecznym i zawodowym.
- ✓ Zminimalizowanie zachowań ryzykownych występujących wśród młodzieży naszej szkoły tj. uzależnień chemicznych i niechemicznych, agresji i przemocy w szkole, domu, środowisku lokalnym, wagarów i wulgaryzmów.
- ✓ Wszechstronna pomoc uczniowi w osiągnięciu dojrzałej osobowości w rozwoju jego sfery intelektualnej, uczuciowej, estetycznej, sprawnościowej i duchowej oraz utrwalenie i wzmocnienie zachowania charakterystycznego dla przygotowanej do życia we współczesnym świecie człowieka.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- * Propagowanie zdrowego stylu życia (prawidłowe odżywianie, spędzanie czasu wolnego), jako gwarancji świadomego przeciwstawiania się zjawiskom ryzykownym,
- * przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią oraz stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły,
- * wzbudzanie wśród młodzieży świadomości o negatywnych konsekwencjach zdrowotnych, moralnych i społecznych używania substancji uzależniających przez szerokie edukowanie, dostarczenie niezbędnej wiedzy na ten temat,
- * redukcja agresji i przemocy w szkole, domu, środowisku lokalnym (w tym wulgaryzmów jako przejawu agresji słownej),
- * ograniczenie wagarów i spóźnień na lekcje,
- * wspieranie dobrych reakcji rodzinnych,
- * przygotowanie uczniów do życia w rodzinie,
- * wdrażanie do konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i zapobieganie zachowaniom agresywnym,
- * wdrażanie młodych ludzi do dbałości o własne prawa, znajomość praw człowieka do poszanowania praw innych, do posługiwania się prawem na co dzień,
- * zaspakajanie potrzeb aktywności osiągnięć poprzez stwarzanie możliwości angażowania się w pozytywną działalność typu: sport, teatr.
- * kształcenie komunikacji interpersonalnej wśród młodzieży,

METODY PRACY I FORMY DZIAŁAŃ:

- wykłady
- pogadanki
- dyskusje
- ankiety
- sondaże
- konsultacje
- rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami, nauczycielami
- praca w grupach
- warsztaty
- programy profilaktyczne
- spotkania klasowe
- psychoedukacja rodziców

Adresaci programu:

Uczniowie, rodzice, nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MŁODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM

Edukacją w technikum objęta jest młodzież między 17-20 rokiem życia.

W tym okresie młodzi ludzie osiągają dojrzałość płciową , duży stopień wrażliwości, zwiększenie możliwości intelektualnych oraz przygotowuje się do roli człowieka dorosłego.

Charakterystyczną właściwością tego okresu jest przywiązanie do osób z poza rodziny i uleganie wpływom rówieśników .

W tym wieku szczególnej wartości nabierają przyjaźnie nawiązane z rówieśnikami oraz osobami o odpowiadającym im poziomie rozwoju i zainteresowań.

Wzrasta niezależność emocjonalna oraz autonomia przy podejmowaniu decyzji i określenie swego stosunku do wartości, zwłaszcza moralnych i religijnych.

Młodzież pragnie coraz bardziej sama decydować o własnym losie i dokonywanych wyborach.

Kluczowym zadaniem adolescencji jest kształtowanie się własnej tożsamości podobieństwo cech biologicznych, psychicznych, społecznych sprawia, że młodzi ludzie w tym wieku reagują na wiele zjawisk podobnie. Można ich określić jako generacją, która zdobywa samodzielność fizyczną i intelektualną, ale nie osiągnęła jeszcze pełnego rozwoju osobowego. Młodzi w tym okresie coraz rzadziej zadają pytanie dotyczące istoty świata nie chcą się zajmować sprawą. Jego zmiany i mniej skorzy do buntu.

Wnioski z diagnozy

Problemy i potrzeby uczniów zdiagnozowano na podstawie:

- × ankiet
- × rozmów z uczniami
- × rozmów i kontaktów z rodzicami
- × uwag nauczycieli i wychowawców klas
- × indywidualnych kontaktów z pedagogiem

Na podstawie uzyskanych informacji z diagnozy wyodrębniono następujące zagadnienia problemowe, które stanowią podstawę do działań zawartych w Programie Profilaktyki Szkoły:

- * integracja w środowisku szkolnym
- * profilaktyka uzależnień
- * promowanie zdrowego stylu życia
- * przeciwdziałanie stresowi
- * przeciwdziałanie agresji.
- * przeciwdziałanie wagarom
- * komunikacja interpersonalna

EWALUACJA

Ewaluacja będzie dokonywana na posiedzeniach Plenarnych Rad Pedagogicznych podsumowujących pracę w danym semestrze. Wyniki działań profilaktycznych posłużą do dyskusji i opracowania wniosków oraz zaleceń do dalszej pracy.

Cel szczegółowy:

Uczeń zna własne prawa i obowiązki. Znajomość Praw Człowieka.

Zadania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna	Termin
Przekazywanie uczniom wiedzy na temat praw i obowiązków	<ul style="list-style-type: none">* zaznajomienie uczniów z ich prawami i obowiązkami wynikającymi ze statutu szkoły i innych dokumentów szkolnych (praca z tekstem)	wychowawcy, dyrekcja szkoły	na bieżąco
Analiza fragmentów ważnych dokumentów przedstawiających Prawa Człowieka	<ul style="list-style-type: none">* Konstytucja RP* Prawa Człowieka* Prawa Dziecka	nauczyciele historii, WOS - u wychowawcy pedagog	cały rok
Diagnoza respektowania Praw Człowieka	<ul style="list-style-type: none">* przeprowadzenie ankiet w klasach maturalnych	pedagog	wg harmonogramu

Cel szczegółowy:

Prawidłowe funkcjonowanie w środowisku szkolnym i pozaszkolnym – kształtowanie osobowości ucznia.

Zadania	Formy realizacji zadań	Osoba Odpowiedzialna	Termin
Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów w zespole klasowym - umiejętnego komunikowania się	<ul style="list-style-type: none">× odpowiednia tematyka na godzinach do dyspozycji wychowawcy i zajęciach językowych	wychowawcy, nauczyciele języków	cały rok
Organizowanie imprez szkolnych zajęć sportowych, wycieczek klasowych	<ul style="list-style-type: none">× imprezy młodzieżowe na terenie szkoły wynikające z Programu Wychowawczego Szkoły:<ul style="list-style-type: none">-Dzień Samorządności Szkolnej-Dzień Chłopaka-Dzień Dziecka-mikołajki-wigilie klasowe× konkursy i imprezy klasowe,× wycieczki (Rajd Ekonomistów),× imprezy sportowe np. święto sportu	Samorząd Uczniowski wychowawcy nauczyciele wychowania fizycznego	wg harmonogramu

<p>Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, stworzenie pozytywnej atmosfery przez wychowawców , nauczycieli i innych pracowników szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✗ spotkanie uczniów klas <u>pierwszych</u> z pedagogiem, ✗ zajęcia warsztatowe nt.: komunikacji interpersonalnej 	<p>pedagog</p>	<p>październik</p>
<p>Uczenie umiejętności psychologicznych i społecznych, umiejętności radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odpieranie presji otoczenia i grupy rówieśniczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ konkursy i imprezy klasowe ✓ wycieczki(Rad Ekonomistów) ✓ imprezy sportowe np. święto sportu ✓ konsultacje ✓ rozmowy indywidualne 	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>wychowawcy pedagog</p>	<p>wg harmonogramu</p> <p>wg harmonogramu</p> <p>cały rok</p>

Cel szczegółowy:

Wzbudzenie wśród młodzieży świadomości negatywnych konsekwencji zdrowotnych, moralnych i społecznych, uzależnień od substancji chemicznych i niechemicznych.

Zadania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna	Termin
Wprowadzenie zasad obowiązujących w szkole dotyczących zakazu zażywania alkoholu, narkotyków i nikotyny	- zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły – Statut Szkoły	wychowawcy	początek roku szkolnego
Nawiązanie współpracy z Policją, Policyjną Izbą Dziecka, Kuratorami Sądowymi, Sądem Rodzinnym, PPP, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej	- kierowanie uczniów do specjalistów, - sporządzanie opinii o uczniach, - zorganizowanie cyklu spotkań w Policyjnej Izbie Dziecka	pedagog	wg harmonogramu

<p>Uzależnienia młodzieży od komputera i internetu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zorganizowanie zajęć warsztatowych dla uczniów nt.: uzależnień od komputera i internetu , - informowanie uczniów o zagrożeniach wynikających z niewłaściwego korzystania z komputera i internetu 	<p>pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy, nauczyciele informatyki</p>	<p>wg harmonogramu</p> <p>na bieżąco</p>
<p>Zapoznanie z negatywnym wpływem używek na organizm młodego człowieka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje biologii i chemii, - spotkanie z funkcjonariuszem Policji ds. narkotyków, - realizacja programu "Terapeuta uliczny"- zajęcia warsztatowe z pracownikiem Sanepidu, Monaru, - akcja Dzień bez Papierosa, - Dzień Walki z AIDS, - rozmowy z uczniami, rodzicami 	<p>nauczyciele przedmiotów</p> <p>pedagog</p> <p>pedagog</p> <p>pielęgniarka , wychowawcy świetlicy</p> <p>pedagog, wychowawcy</p>	<p>cały rok</p> <p>wg harmonogramu</p> <p>wg harmonogramu</p> <p>na bieżąco</p>

Cel szczegółowy:

Redukowanie agresji i przemocy w szkole, domu, środowisku lokalnym, w tym wulgaryzmów jako przejawu agresji słownej.

Zadania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna	Termin
Wskazywanie możliwości i miejsc pomocy w lokalnym środowisku	- przekazywanie informacji w formie ulotek, adresów instytucji, itp.	pedagog szkolny, wychowawcy, pozostali nauczyciele, pielęgniarka szkolna	na bieżąco
Realizacja programu : „Rozwiązywanie konfliktów”	- zorganizowanie zajęć warsztatowych we współpracy z psychologiem Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej	pedagog szkolny	wg harmonogramu

<p>Obserwowanie młodzieży na korytarzach, w szatni, toaletach</p>	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring szkoły, - dyżury nauczycieli na terenie szkoły, - zapobieganie niszczeniu mienia 	<p>dyrekcja szkoły</p> <p>nauczyciele dyżurujący</p>	<p>cały rok</p> <p>wg harmonogramu</p>
<p>Uświadomienie młodzieży, czym jest agresja i przemoc oraz jak bezpiecznie spędzać czas</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z funkcjonariuszem Policji, - pogadanki 	<p>pedagog</p> <p>koordynator ds. bezpieczeństwa</p>	<p>wg harmonogramu</p>
<p>Edukacja w zakresie nieprawidłowych zachowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy z uczniem agresywnym, jego rodzicami, - rozmowy indywidualne, spotkania z rodzicami (dot.: negatywnych zachowań uczniów), - pomoc psychologiczno- pedagogiczna 	<p>wychowawca,</p> <p>dyrektor,</p> <p>pedagog</p>	<p>na bieżąco</p>
<p>Kształtowanie u uczniów kultury osobistej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, - dyskusje, - obserwacja wyglądu zewnętrznego (kontrole stroju uczniowskiego) 	<p>wychowawcy,</p> <p>nauczyciele poloniści, wszyscy nauczyciele,</p> <p>dyrekcja, pedagog</p>	<p>na bieżąco</p>

<p>Eliminowanie z języka uczniowskiego wulgaryzmów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwrócenie uwagi na uczniów używających wulgaryzmy, - wyszukiwanie pomysłów , rozwinięcie cytatów, nauka fragmentów poezji lub prozy itp. - wyrabianie szacunku i podziwu dla piękna języka ojczystego (konkurs recytatorski) 	<p>wszyscy pracownicy szkoły</p> <p>nauczyciele poloniści</p>	<p>cały rok</p>
<p>Zapoznanie uczniów z zasadami dobrego zachowania i kulturalnego odnoszenia się do siebie oraz eliminowanie wulgaryzmów, dewastacji mienia oraz bezpieczeństwa w szkole</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie zasad zachowania ucznia, - zajęcia edukacyjno-informacyjne w ramach godzin wychowawczych, - zapobieganie niszczeniu mienia szkolnego, - spotkania z przedstawicielami policji ds. nieletnich i patologii. 	<p>wychowawcy, pedagog</p> <p>koordynator ds. bezpieczeństwa</p> <p>pedagog</p>	<p>na bieżąco</p> <p>na bieżąco</p> <p>na bieżąco</p>

Cel szczegółowy:

Stały monitoring i kontrolowanie obecności uczniów na zajęciach.

Zadania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna	Termin
<p>Dbłość o wysoką frekwencję i dyscyplinę – ograniczenie wagarów i spóźnień</p> <p>Zwiększenie odpowiedzialności rodziców za sposób informowania i usprawiedliwiania nieobecności w szkole</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ monitorowanie nieobecności uczniów w szkole, ✓ ścisła współpraca z domem rodzinnym – na bieżąco informować rodziców o nieobecnościach uczniów na zajęciach, ✓ egzekwowanie zapisów dotyczących zasad usprawiedliwiania nieobecności, ✓ sporządzanie raportów stanu frekwencji w klasie, ✓ rozmowy z uczniami wagarującymi, nie uczęszczającymi na zajęcia lekcyjne, ✓ kierowanie uczniów nieuczęszczających do szkoły na komisję wychowawczą, ➤ zapoznanie rodziców z prawnymi konsekwencjami za niezrealizowanie obowiązku szkolnego 	<p>dyrekcja</p> <p>wychowawcy, pedagog</p> <p>dyrekcja</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy , pedagog szkolny</p> <p>dyrekcja, wychowawcy</p>	<p>cały rok</p> <p>na bieżąco</p>

Cel szczegółowy :

Propagowanie zdrowego stylu życia jako gwarancji świadomego przeciwstawiania się zjawiskom ryzykownym.

Zadania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna	termin
Wzbogacanie wiedzy na temat pracy i nauki, higiena psychiczna i osobista	✓ pogadanki na godzinach wychowawczych	wychowawcy, pielęgniarka	na bieżąco
Rozwijanie zainteresowań: sportowych, intelektualnych, plastycznych, muzycznych	✓ udział uczniów w zawodach sportowych, olimpiadach, konkursach, koncertach umuzykalniających i innych imprezach kulturalnych,	nauczyciele wychowania fizycznego, nauczyciele, wychowawca światlicy	cały rok
Przygotowanie uczniów do życia w rodzinie	✓ realizacja zajęć „Wychowanie do życia w rodzinie”	nauczyciel przedmiotu	cały rok

<p>Kształtowanie umiejętności samodzielnego wyboru zachowań sprzyjającym zdrowiu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizacja programu „Stres pod kontrolą” ✓ zajęcia do dyspozycji wychowawcy nt.: „Zdrowego stylu życia” ✓ realizacja zajęć warsztatowych nt.: zaburzeń w odżywianiu ✓ kierowanie uczniów wymagających pomocy specjalistycznej do odpowiednich placówek typu: Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i innych placówek Służby Zdrowia 	<p>pedagog</p> <p>wychowawcy, nauczyciele biologii, chemii, pielęgniarka</p> <p>pedagog</p> <p>pedagog</p>	<p>wg harmonogramu</p> <p>na bieżąco</p>
<p>Organizowanie opieki nad niepełnosprawnymi uczniami w szkole</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zapewnienie nauczania indywidualnego zgodnie z potrzebami i obowiązującymi przepisami, ✓ stworzenie sprzyjających warunków jak najpełniejszego uczestnictwa w życiu szkolnym. 	<p>dyrekcja szkoły</p> <p>pedagog, wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>na bieżąco</p>

